

Vertėjas žodžių sveikatos priežiūros srityje:

paciento teisė gauti informaciją savo kalba

IS-1976

Tolk for deg som er pasient i helsetjenesten
Språk: Litauisk

Norint užtikrinti tinkamą pagalbą ir gydymą, būtina išsami informacija ir dialogas. Pacientai turi gauti jiems pritaikytą informaciją. Svarbu, kad su sveikatos priežiūros specialistais pacientai galėtų aptarti savo sveikatos būklę, ligas ir gydymą.

Pagal Vertimo žodžių įstatymą (2022), viešosios įstaigos privalo samdyti kvalifikuotus vertėjus, kad pacientams būtų užtikrintas tinkamas gydymas. Sveikatos priežiūros specialistai (slaugytojai, gydytojai, psichologai ir kt.) privalo užtikrinti, kad pacientai gautų reikiamą pagalbą.

- Informacija apie paciento sveikatos būklę ir gydymą turi būti suteikta jam suprantama kalba.
- Neretai būna sunku suprasti medicinos terminus. Todėl pacientui gali prireikti vertėjo, net jei jis šiek tiek kalba norvegiškai.
- Vertėjas gali būti toje pačioje patalpoje, kaip ir pacientas bei specialistas, arba versti per nuotolį telefonu ar vaizdo ryšiu.

Vertėją užsako sveikatos priežiūros įstaiga

- Sveikatos priežiūros įstaiga privalo išsiaiškinti, ar pacientui reikalingas vertėjas. Vertėją taip pat užsako įstaiga.
- Pacientams vertėjo paslaugos yra nemokamos.
- Tačiau kalbant apie odontologo paslaugas, suaugusiems pacientams paprastai tenka patiems susimokėti ir už dantų gydymą, ir už vertimą.

Versti gali tik kvalifikuoti vertėjai

- Kvalifikuotas vertėjas turi jo kompetenciją įrodančius dokumentus.
- Vaikai negali būti pasitelkiami kaip vertėjai.
- Taip pat vertėjai negali būti šeimos nariai, draugai ar pažįstami.

Ko reikia, kad pokalbis su vertėju vyktų kuo sklandžiau?

- Informuokite sveikatos priežiūros įstaigą, kuria kalba ir tarme norėsite kalbėti.
- Praneškite, jei laisvai kalbate keliomis kalbomis.
- Praneškite, jei turite specialiųjų poreikių, pvz., blogai girdite.
- Gerai pasiruoškite pokalbiui. Galite užsirašyti klausimus, kuriuos norėsite aptarti.
- Visi klausimai turi būti skirti sveikatos priežiūros specialistui, o ne vertėjui.
- Praneškite, jei nesuprantate vertėjo.
- Kalbėkite aiškiai, trumpais sakiniais. Vertėjui lengviau versti taisyklingą kalbą.
- Vertėjas turi versti tik tai, kas sakoma. Vertėjas negali kartoti to, kas jau buvo pasakyta pokalbio metu.
- Galite kai ką užsirašyti, kad būtų lengviau prisiminti informaciją.
- Informuokite, jei garsas ar vaizdas yra nekokybiškas, vertėjui verčiant per nuotolį telefonu ar vaizdo ryšiu.

Kas yra vertėjas žodžiu ir kokios jo pareigos?

- Pokalbio pradžioje vertėjas supažindina su savo, kaip vertėjo, vaidmeniu abiem kalbomis.
- Vertėjas turi būti nešališkas ir neutralus. Tai reiškia, kad vertėjo pažiūros ar nuomonė neturi paveikti vertimo.
- Vertėjas privalo laikytis konfidencialumo principo. Jį pažeidus gresia atsakomybė. Tai reiškia, kad vertėjas niekam negali atskleisti to, kas buvo pasakyta pokalbio metu. Šis reikalavimas galioja ir tada, kai vertėjas nebedirba šio darbo.
- Vertėjas negali jums duoti patarimų ar padėti atsakyti į klausimus. Vertėjas turi tik versti, o ne teikti kokią nors kitą pagalbą pacientui ar sveikatos priežiūros specialistams.
- Jei vertėjas ko nors nesupranta, jis gali jūsų perklausti arba paprašyti pakartoti kitais žodžiais.

Norite pateikti skundą, nes sveikatos priežiūros įstaigoje nebuvo suteiktas vertėjas? Turite klausimų apie savo teises?

Kreipkitės į:

Pacientų ir vartotojų teisių kontrolieriaus tarnybą savo apskrityje
www.pasientogbrukerombudet.no tel. 40 50 16 00

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą tel. 23 15 73 00
[LDO - Startside](#)

Organizaciją prieš diskriminaciją viešajame sektoriuje (OMOD)
kontakt@omod.no ir www.omod.no

Sveikatos inspekciją savo apskrityje [Sveikatos inspekcija teikia vaikų teisių apsaugos, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas | Sveikatos inspekcijos](#) bendras tel. 21529900

Norite pateikti skundą dėl vertimo kokybės ir vertėjo kvalifikacijos?

Skundą galite pateikti savo sveikatos priežiūros įstaigai arba Integracijos ir įvairovės direktorato (IMDi) padaliniui
[Vertimas žodžiu viešajame sektoriuje | IMDi](#) – tai valstybinė institucija vertimo žodžiu srityje.

Įstatymai, apibrėžiantys pacientų teises ir sveikatos priežiūros specialistų pareigas dėl vertimo žodžiu paslaugų

Pacientų ir vartotojų teisių įstatymas
[Lov om pasient- og brukerrettigheter \(pasient- og brukerrettighetsloven\) - Lovdata](#)

Sveikatos priežiūros specialistų veiklos įstatymas
[Lov om helsepersonell m.v. \(helsepersonelloven\) - Lovdata](#)

Vertimo žodžiu paslaugų įstatymas

[Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. \(tolkeloven\) - Lovdata](#)

Ši informacija prieinama įvairiomis kalbomis, ją galima atsisiųsti iš www.helsenorge.no ir www.helsedirektoratet.no